

Geachte aanwezigen,

Het is voor de tweede achtereenvolgende keer dat wij de Anne Vondelingprijs voor politieke journalistiek in het vroege voorjaar uitreiken en niet meer vlak voor het zomerreces. Namens de jury kan ik u zeggen dat de kortere tijdspanne tussen deze bijeenkomst en het jaar waarop de prijs betrekking heeft ons goed bevalt. We zitten hierdoor dichterbij de actualiteit. En dat is goed, want een half jaar is in de politiek tegenwoordig een eeuwigheid waarin de werkelijkheid razendsnel kan veranderen.

Wij zijn er ons van bewust dat deze snellere procedure een wissel trekt op degenen die zijn uitgenodigd om journalisten – dan wel zichzelf – voor te dragen. Vanaf eind vorig jaar tot 31 januari was er de tijd om inzendingen te doen.

Toch hopen wij dat de kortere procedure niemand ervan weerhoudt stukken en producties in te zenden. Dit geldt voor zowel de Anne Vondelingprijs als de Saskia Stuivelingprijs. Daarom onze gebruikelijke oproep: blijf sturen. We hadden voldoende te kiezen, maar we hadden graag uit nóg meer willen kiezen.

Voor de Anne Vondelingprijs werden elf kandidaten voorgedragen. Over de voorbije jaren genomen is dit een gemiddelde score. Maar het had zoals gezegd volgens ons meer kunnen zijn, temeer daar de Vondelingprijs sinds vorig jaar ook is opengesteld voor niet geschreven producties. We blijven dus belangstellend uitzien. Aan de politiek kan het in

elk geval niet liggen. Getuige de verkiezingsuitslag van vorige week belooft het weer een boeiend en turbulent jaar te worden.

En dan nu over de prijs voor 2022. Ik lees u het juryrapport voor:

De jury van de Anne Vondelingprijs, de jaarlijkse onderscheiding voor heldere en kritische politieke journalistiek, heeft besloten de prijs over het jaar 2022 toe te kennen aan Gerard Beverdam, redacteur van het Nederlands Dagblad. Met zijn wekelijkse analyses over politiek in de breedste zin van het woord heeft Beverdam bewezen in duidelijke taal en zonder vooringenomenheid kwesties die in Den Haag en in het land spelen te kunnen duiden.

Hij doet dit met een groot gevoel voor context en historie waardoor de lezer altijd wel iets leert van zijn bijdragen. Dat Beverdam dit doet voor een krant met een uitgesproken christelijke identiteit en niet schroomt politici uit de christelijke hoek aan te spreken, zorgt voor een frisse en soms verrassende kijk. Daarnaast beschrijft hij vaak de tegenstellingen tussen stad en land en deed dit al ver voordat het 'mode' was om dat te doen.

Beverdam preekt niet in zijn stukken, maar schetst dilemma's en wijst politici graag op hun inconsistenties. Hoewel de prijs over 2022 gaat, heeft de jury laten meewegen dat Beverdam al vijftien jaar lang kwalitatief hoogwaardige stukken over politiek schrijft.

Analyses uit 2022 die in het bijzonder genoemd kunnen worden zijn die van april, waarin hij de mogelijke politieke gevolgen schetst van het afnemend draagvlak onder de bevolking voor Oekraïense vluchtelingen, het artikel uit juli over de omgekeerde vlaggenbeweging, en het stuk uit december waarin hij minister Kuipers van volksgezondheid streng toespreekt en opkomt voor de trias politica.

In al zijn stukken toont Beverdam zich een principieel, kritisch, kundig en informatief beschouwer. Die houding en zijn werk heeft de jury willen belonen door hem de Anne Vondelingprijs toe te kennen.

Tot zover het rapport. Ik voeg er graag nog één ding aan toe. De Vondelingprijs gaat dus naar een redacteur van het Nederlands Dagblad. Uitgerekend de krant die Anne Vondeling, de naamgever van de prijs, in 1979 streng toesprak. Wat was er aan de hand? In de traditionele toespraak van de voorzitter waarmee het kerstreces werd ingeluid had Vondeling, zijn bijnaam was de schoolmeester, zich kritisch uitgelaten over de parlementaire pers. Er waren dat jaar onthullingen verschenen over vermeend misbruik door politici van koopsompolissen en gratis KLM-vliegtickets. Op die laatste vergaderdag in december van de Tweede Kamer zei de voorzitter tot zijn medeleden: „Het gemak waarmee over personen wordt gesproken en ongecontroleerde beweringen worden afgedrukt zou ons allemaal moeten verontrusten. We moeten niet langer alles over ons heen laten gaan”.

Vondeling noemde geen namen of rugnummers van de persorganen die hij hekelde dus u begrijpt: een rel was geboren. Vondeling kreeg in de weken daarna nagenoeg de hele pers over zich heen, inclusief het Nederlands Dagblad dat in januari in een uitvoerig commentaar op de voorpagina bij de kwestie stilstond. De voorzitter had zich onzorgvuldig en veel te veel in algemeenheden uitgelaten. Hij had zich bewust op glad ijs begeven en was uitgegleden, luidde de conclusie.

Het stuk maakte kennelijk indruk bij Vondeling want het was opgeborgen in zijn persoonlijk archief dat hier verderop bij het Nationaal Archief valt in te zien. Een naam van een auteur staat er niet bij maar de beschouwing had getuige de opbouw, de historische verwijzingen en de staatkundige aspecten door Gerard Beverdam geschreven kunnen zijn. Alleen lag die in 1979 nog in de wieg als ik goed ben geïnformeerd. Maar duidelijk is: de continuïteit is bij hem gewaarborgd. Gerard Beverdam, namens de jury: van harte gefeliciteerd met deze welverdiende prijs.

Net als vorig jaar hebben wij ook besloten tot een eervolle vermelding. Die gaat dit keer naar Lamyae Aharouay van NRC voor haar werk als presentator en initiatiefnemer van de podcast Haagse Zaken. Zij begon in 2017 met de eerste wekelijkse politieke podcast. Zij heeft deze weten te ontwikkelen tot een vaste informatiebron voor politiek geïnteresseerden, maar ook en vooral voor groepen die

daarvoor niet geïnteresseerd waren in politiek. Daartoe behoren met name jongeren.

De meerwaarde van het werk van Aharouay is, behalve de keuze van de onderwerpen, haar manier van zaken aan de orde stellen en doorvragen. Zij bespreekt actuele politieke onderwerpen met gespecialiseerde NRC-redacteuren waardoor doorgaans ingewikkelde politieke en bestuurlijke kwesties op nationaal en lokaal niveau op een ontspannen manier worden uitgelegd. In een politiek speelveld waar het soms lijkt dat alleen korte twitterberichten de toon zetten, is het wekelijks uur Haagse Zaken met Lamyae Aharouay een welkom en educatief alternatief.

Tot zover het juryrapport. Een causaal verband met deze eervolle vermelding is er aantoonbaar niet, maar Lamyae is inmiddels als presentator van de podcast Haagse Zaken gestopt. De podcast zelf gaat door maar de luisteraars moeten het stellen zonder het eigenzinnige geluid van Lamyae. Want, zo kan ik wel verklappen uit de juryberaadslagingen, dat geluid maakte de podcast extra bijzonder: zij durfde de, zoals dat heet, 'domme vraag' te stellen met heldere antwoorden als gevolg. Ook jij van harte gefeliciteerd Lamyae.

Dan ga ik nu over naar de Saskia Stuivelingprijs, de prijs voor regionale en lokale journalistiek. Dat de politiek daar volop leeft hebben we de afgelopen tijd gemerkt. Het zal ook nog wel even doorgaan, getuige de verkiezingsuitslag van vorige week. In de provincie gaat het nu gebeuren, lijkt het. Als jury

rekenen wij dan ook op veel inzendingen voor de Saskia Stuivelingprijs.

Maar nu eerst die over het afgelopen jaar. Er waren in totaal zeven inzendingen voor deze prijs. De jury van de Anne Vondelingprijs heeft besloten de Saskia Stuivelingprijs voor regionale politieke journalistiek toe te kennen aan Tristan Braakman en Mario Miskovic van RTV Noord. Zij krijgen de prijs voor de wijze waarop zij vanuit Den Haag verslag hebben gedaan over de parlementaire enquête naar de aardgaswinning in Groningen. Zij hebben hun jarenlang opgebouwde deskundigheid in de Groninger gaskwestie tijdens de enquête volledig benut. Daardoor hadden hun verslagen toegevoegde waarde. Zij konden direct de achtergronden schetsen en aangeven waar de controversiële punten zaten. Hun verslaglegging was vooral compleet en zakelijk wat des te indrukwekkender was aangezien het over hun eigen woonomgeving ging. Een toon van verongelijkheid hebben zij weten te vermijden.

De jury waardeert voorts de brede aanpak. Zij waren niet alleen op tv te zien, maar bedienden hun publiek eveneens via een liveblog, zelfstandige artikelen op de website en twitter. Hiermee was RTV Noord volgens de jury in Groningen maar ook in andere regio's leidend en onmisbaar in de verslaggeving over de parlementaire enquête en zodoende een onbetwiste winnaar van de Saskia Stuivelingprijs 2022.

Tristan Braakman en Mario Miskovic, jullie kregen vorige maand al de Noorderpersprijs voor jullie werk. Wij voegen

daar nu vol overtuiging van Saskia Stuivelingprijs aan toe.
Namens de jury van harte gefeliciteerd.